

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

ENCICLOPEDIA LAROUSSE PENTRU COPII

CORINT JUNIOR

Schelete incredibile!	6-7
Stăpânii lumii	8-9
Vânători formidabili	10-11
În fața unei apărări redutabile	12-13
Mame bune	14-15
Marea catastrofă	16-17

ANIMALELE

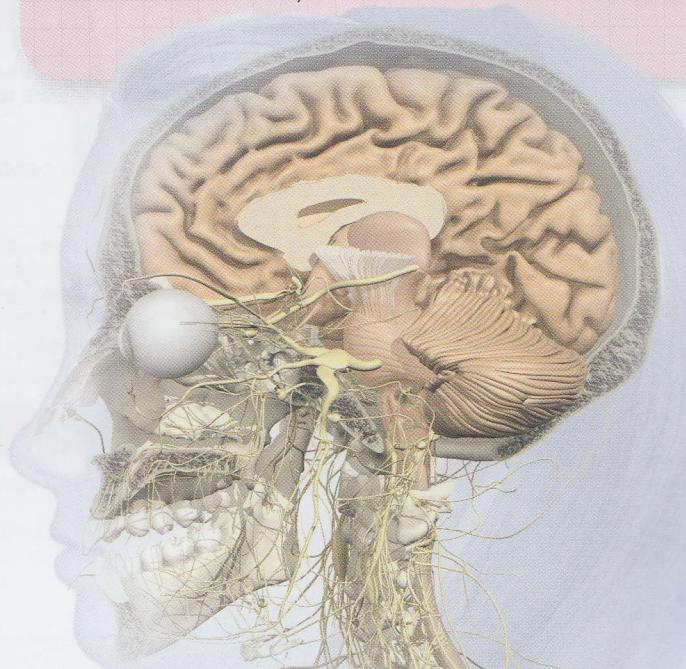
Ingenioșii	18-19
Amatorii de siestă	20-21
Adeptii întrajutorării	22-23
Așii seducției	24-25
Părinții campioni	26-27
Maeștrii deghzărilor	28-29
Profesioniștii comunicării	30-31
Experții în capcane	32-33
Regii atacului	34-35
Amatorii de călătorii	36-37
Supraviețitorii frigului	38-39
Eroii deșertului	40-41

Cuprins

CORPUL UMAN

206 oase pentru a sta în picioare	42-43
639 de mușchi pentru a ne mișca	44-45
Aer!	46-47
Circulația săngelui	48-49
Cum funcționează inima	50-51
Ce parcurs!	52-53
O piele foarte sensibilă	54-55
Mirosul și gustul	56-57
Urechi bine ascunse	58
Secretele ochilor noștri	59
Dirijorul	60-61
Transmiterea vieții	62-63

Rezerve de energie, elemente și cărți

PĂMÂNTUL

Pământul, planeta noastră	64-65
Anotimpuri și climate	66-67
Forme de relief foarte variate	68-69
Munți furioși	70-71
Ajutor, se cutremură!	72-73
Vreme îngrozitoare	74
Norii	75
Pământului îi este prea cald!	76-77

UNIVERSUL

De la Pământ la... marele infinit!	78-79
Originea Universului	80-81
Sistemul solar	82-83
Unu, doi, trei, Soare!	84-85
Luna, fascinanta companie	86-87
Descoperirea Universului	88-89

PREISTORIA

Ce este preistoria?	90-91
De talie mică	92-93
Fructe sau carne?	94-95
La căldură!	96-97
Ce frumos!	98-99

ISTORIA

Leagănul civilizației	100-101
O civilizație strălucită	102-103
Un cult al morților incredibil	104-105
Leagănul Europei	106-107
Surori inamice	108-109
Fascinația Romei	110-111
O armată redutabilă	112-113
Vikingii de temut	114-115
Incredibilele corăbii vikinge!	116-117
Te declar cavaler!	118-119
Armuri foarte grele	120-121
Turniruri și turnee	122-123
La atac!	124-125

Schelete incredibile!

Respectăm natura! Colecția de dinozauri este realizată din materiale reciclate.

De la începutul veacurilor, săpând în pământ, oamenii au găsit oase mari și dinți însășimântători. Să fi aparținut unor dragoni? Această ipoteză a fost adesea emisă...

Groaznica șopârlă

La începutul secolului al XIX-lea, numeroși oameni de știință contestau existența dragonilor. În 1842, Richard Owen, un savant englez expert în anatomię, studiază și el aceste fosile ciudate. El afirmă că, acum 100 de milioane de ani, au existat reptile mari care semănau cu niște șopârle, dar care stăteau pe picioare, precum elefanții!

El le-a dat denumirea de DINOZAUR, cuvânt care înseamnă „groaznică șopârlă”*.

* Termenul provine din două cuvinte grecești: *deinos* – groaznic și *sauros* – șopârlă (n.tr.).

lată scheletul reconstituit al unui triceratops.

INFO+

În zilele noastre, în lume sunt descoperite anual aproximativ 20 de noi specii de dinozaur, în total fiind catalogate peste 1 000 de specii.

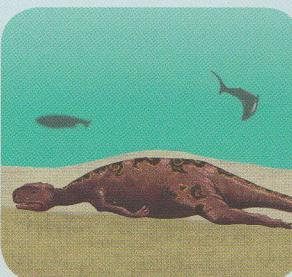
Primul dinozaur!

În 1824, la Stonesfield, în apropiere de Oxford, reverendul William Buckland găsește rămășițele unei reptile carnivore, în principal un maxilar cu dinți impresionanți. El crede că au aparținut unei „mari șopârle necunoscute”, pe care o denumește *megalosaurus*. Este prima dată când o specie de dinozaur capătă un nume!

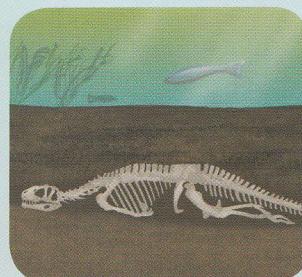
Cum s-au format fosilele?

1. Cu milioane de ani în urmă, un dinozaur este înghițit de un torrent de noroi.

2. După ce dinozaurul moare, corpul este acoperit puțin câte puțin cu noroi și pământ.

3. Pielea și carne se descompun, rămânând doar oasele și dinții.

4. Mii de ani mai târziu, pământul și oasele se transformă în piatră; acestea sunt fosilele.

Incredibil!

În 1878, în Belgia, niște mineri descoperă într-o mină de cărbune 24 de schelete complete de iguanodon. Paleontologii vor avea ceva probleme în reconstituirea corectă a scheletului acestui dinozaur: la început vor lua gheara de la degetul mare drept un corn.

Războiul oaselor!

Doi cercetători americani, Othniel Charles Marsh și Edward Drinker Cope, buni prieteni timp de 30 de ani, au făcut săpături în toată partea de vest a Statelor Unite pentru a căuta fosile de dinozauri. Însă prietenii au devenit, cu timpul, adversari înverșunați: au început să-și fure osemintele, să-și saboteze expedițiile... Orice metodă era bună pentru a face descoperiri în premieră! Cei doi au scos la iveală peste 130 de specii.

Stăpânii lumii

Respect pentru natură și cărți

Dinozaurii au dominat Pământul, pe toată întinderea lui, 180 de milioane de ani. Erau minusculi sau gigantici, erbivori sau carnivori? Mergeau în două sau în patru labe?

Reptile care aleargă!

Dinozaurii erau reptile terestre.

Ei depuneau ouă, iar pielea lor impermeabilă, asemenea tuturor reptilelor, era protejată de solzi. Corpul lor se sprijinea pe picioare, spre deosebire de alte reptile, ale căror labe se află pe părțile laterale. Această capacitate a dinozaurilor de a merge și de a alerga, în loc de a se târî, a fost fără îndoială unul dintre punctele lor forte.

INFO +

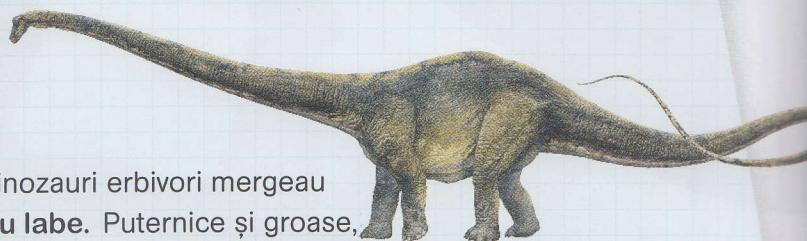
Paleontologii au găsit bucăți de piele acoperită cu solzi, destul de asemănătoare cu cea a crocodililor din zilele noastre. Ei presupun că unele dinozauri aveau și pene. Din păcate, le este foarte greu să determine ce culoare avea pielea dinozaurilor.

Două sau patru labe?

Marii dinozauri erbivori mergeau în patru labe. Puternice și groase, acestea le permiteau deplasarea corpului uriaș.

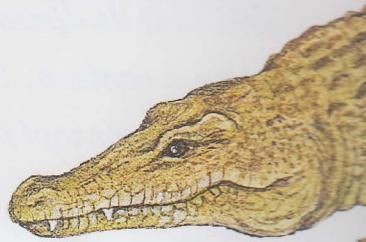
Micii dinozauri erbivori mergeau în două labe, pentru a fugi repede în caz de pericol. Cei carnivori, care trebuiau să-și poată urmări prada și să sară asupra ei țintuind-o totodată la pământ cu membrele din față, erau de asemenea bipezi.

Dinozaurii au trăit acum foarte multă vreme, dar nu toți în același timp. Asemenea tuturor viețuitoarelor, ei au evoluat pentru a se adapta la condițiile de climă sau pentru a se proteja de prădători. Unii au devenit mai mari, alții, mai masivi, iar alții, mai răi...

Sânge Cald sau Rece?

Corpul oricărei viețuitoare nu poate funcționa decât dacă este la temperatura potrivită. Animalele cu sânge rece, precum reptilele din zilele noastre, își expun corpul la soare pentru a se încălzi, în timp ce animalele cu sânge cald, precum mamiferele, utilizează energia înmagazinată în alimentele pe care le consumă. Se presupune că o bună parte dintre dinozauri aveau săngele cald, căci mulți dintre ei, în special cei carnivori, erau foarte activi și vânau noaptea; alții trăiau aproape de Polul Sud, la temperaturi sub 0 °C.

Când au trăit?

Dinozaurii au trăit în era mezozoică, aceasta fiind împărțită în trei perioade: triasic, jurasic și cretacic. Clima era pe atunci mai caldă decât acum.

Foarte uscată în triasic, devine tropicală în jurasic, apoi mai rece în cretacic, perioadă marcată de apariția anotimpurilor.

245 MILIOANE DE ANI –
208 MILIOANE DE ANI

TRIASIC

Apariția dinozaurilor. Unul dintre primii dinozauri este eoraptorul. Micile mamifere știau să se ascundă foarte bine.

208 MILIOANE DE ANI –
144 MILIOANE DE ANI

JURASIC

„Gâturile lungi” devorează pădurile. Carnivorele se dezvoltă pentru a ataca aceste prăzi enorme. Își fac apariția primele păsări.

144 MILIOANE DE ANI –
65 MILIOANE DE ANI

CRETACIC

Apar plantele cu flori, precum și insectele, pentru care acestea reprezintă sursa de hrana. Numeroși dinozauri cu cioc de rață sau alți dinozauri erbivori cu coarne trăiau la umbra maestrului de necontestat, Tyrannosaurus rex.

Unde au trăit?

La vremea apariției dinozaurilor, pe planeta noastră exista un singur continent, Pangea. În perioada când ei dominau uscatul, Pangea s-a despărțit în mai multe continente, care s-au îndepărtat unele de altele. Ulterior, dinozaurii au evoluat diferit, în funcție de locul unde trăiau.

În triasic exista un singur continent, Pangea.

În jurasic continentul se rupe în două mari blocuri.

Cele 5 continente pe care le cunoaștem astăzi s-au format în cretacic.

Vânători formidabili

Toți dinozaurii prădători fac parte din familia teropodelor.

Unii sunt de dimensiuni gigantice și au dinți și gheare ascuțite pentru a captura, ucide și sfâșia prada. Alții, foarte mici, precum microraptorul, vânează insecte.

Ucide cu ghearele

Pe lângă maxilarul însărcinat cu numeroși dinți îndoîni spre interior, dinozaurul Suchomimus are antebrate scurte, dar musculoase, apoi mâini cu trei degete, prevăzute cu gheare curbate. Acestea îi permit să sfâše carnea peștilor, precum și a altor dinozauri.

Semnificația numelui: asemănător crocodilului

Se hrănește cu: pește

Perioada: cretacicul timpuriu

Mărime: 10 metri lungime

Greutate: între 7 și 9 tone

Botul alungit al dinozaurului **Suchomimus** seamănă cu cel al unui crocodil. Degetele i se termină cu gheare lungi de 30 de centimetri.

Dinții tiranozaurilor sunt plăti și ascuțiti precum tăișul unui pumnal. De asemenea, sunt curbați spre interior, ca o sabie, astfel că prada, odată mușcată, nu poate scăpa.

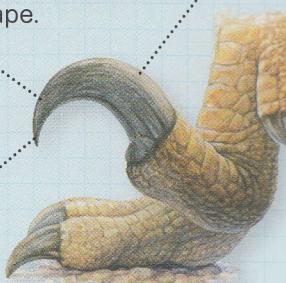
O armă teribilă: gheara cu articulație

Dinozaurul Deinonychus are la degetul mijlociu o gheară de 15 centimetri! În timpul atacului, își înșfăcă victimă, apoi o sfâše cu gheara. Pentru a nu-l deranja în timpul deplasării, dar și pentru a nu deteriora această armă prețioasă, el o ridică atunci când aleargă.

Formă curbată pentru a apuca prada și a o împiedica să scape.

Muchie ascuțită pentru a sfâše carne.

Vârf ascuțit pentru a străpunge prada.

Ucide cu dinții

Un prădător de talie mare înfulecă între 100 și 200 de kilograme de carne la o masă. Mănâncă tot: pielea, carne, oasele și măruntaiile. Nu mestecă, ci înghite bucăți mari!

INFO+

Paleontologii au descoperit o balegă fosilizată de la un T-rex, cântărind 7 kilograme! Aceasta conținea așchii de oase, lucru care dovedește că animalul avea dinți suficienți de puternici pentru a le sfărâma.

Record

La naștere,
puii de dinozauri
carnivori au deja
toți dinții!

Arheopterix, prima pasăre

Scheletul de arheopterix este cel al unui mic dinozaur carnivor, acoperit însă cu pene! Acesta are încă o coadă lungă de șopârlă, dinți curbați și ascuțiți, precum și gheare lungi la picioare și în partea superioară a aripilor, care îi permit să se cațăre în copaci. Este animalul care face legătura între dinozauri și păsările din zilele noastre!

Semnificația numelui: aripă preistorică

Cu ce se hrănește: carnivor

Perioada: jurasicul târziu

Mărime: 35 de centimetri lungime

Anvergura aripilor: 60 de centimetri

Greutate: 325 grame

Arheopterixul urmărește insectele făcând salturi și bătând din aripi pentru a se menține câteva secunde în aer, dar el nu zboară cu adevărat.